

PERSDOSSIER EXPO:

BLIK OP ONEINDIG

- > van 15 oktober 2021 tot 16 januari 2022
- > PARCUM

Een initiatief van:

- > **PARCUM, KU[N]ST Leuven, stad Leuven & KU Leuven**

Bekijk het hele programma op:

- > **www.knalfestival.be**

IN DIT DOSSIER

BLIK OP ONEINDIG	3
ZAALTEKSTEN EN REFLECTIES MARJOLIJN VAN HEEMSTRA	4
TENTOONGESTELDE WERKEN EN BRUIKLENEN	11
PRAKTISCHE INFORMATIE	15
OVER PARCUM	16
PERSCONTACT	17

BLIK OP ONEINDIG

PARCUM

> 15 OKTOBER 2021 – 16 JANUARI 2022

Van 15 oktober 2021 tot en met 16 januari 2022 pakt PARCUM uit met de tentoonstelling 'Blik op oneindig'. De tentoonstelling kadert binnen het Leuvense stadsfestival KNAL!. 'Blik op oneindig' vertrekt van het menselijke verlangen om de wereld beter te begrijpen, en zijn plaats daarin. Met religieus erfgoed als leidraad, behandelt de tentoonstelling verhalen over schepping, vergankelijkheid en hoop.

Waar komen we vandaan? Wat doen we hier en waar gaan we naartoe? Het raadsel van de oorsprong, de vraag naar de zin van het leven en het mysterie van de eindbestemming zijn zo oud als de mens. 'Blik op oneindig' onderzoekt hoe religie, in haar diversiteit, deze levensvragen benadert en de zingevende rol die religieus erfgoed daarin vervult. De objecten in de tentoonstelling illustreren het voortdurend verlangen van de mens om de wereld en de kosmos vorm te geven en te begrijpen.

En tegelijk, is religie ook niet maar één taal, één manier om ermee om te gaan? Kan de mens überhaupt grip krijgen op het bestaan? Blijft het geen utopisch verlangen eigen aan de mens? En wat betekent dat dan voor de menselijke zingevingsvraag? Vanuit deze vragen gaat auteur Marjolijn van Heemstra in dialoog met de objecten en thema's uit de tentoonstelling. Met puntige reflecties gekoppeld aan actuele vraagstukken beschouwt ze het menselijke wereldbeeld en de vergankelijkheid van de mens. Haar reflecties zijn te horen in de tentoonstelling.

Speciaal voor 'Blik op oneindig' schreef Marjolijn van Heemstra ook een kortverhaal. Het verhaal vertrekt vanuit van Heemstra's groeiende fascinatie voor glimwormen. In haar zoektocht naar meer donkerte in haar leven, stootte ze op licht vlakbij: een glimworm. Die ervaring heeft haar aan het denken gezet over waar we naar kijken, wat we zoeken en wat we vinden. Het verhaal beschrijft de glimworm als ritueel wezen en als metafoor tussen licht en donker.

Marjolijn van Heemstra: *"Glimwormen zijn tegenwoordig een zeldzaam dier en plots vond ik er eentje bij mij om de hoek. Een perfecte metafoor voor deze tijd, waarin we zoveel verliezen. Die ervaring, van veel verliezen en dan plots iets vinden wat je helemaal niet verwacht, was de aanleiding voor deze tekst. Ik wilde dit alles verwerken in een groter verhaal over hemel en aarde en hoe we navigeren tussen die twee."*

Liesbet Kusters, curator van PARCUM: *"Het museum brengt tentoonstellingen op het kruispunt van religie, kunst en cultuur. Maar we vinden het belangrijk om de blik te verruimen en de vertaling te maken naar wat religieus erfgoed vandaag de dag kan betekenen. We willen de bezoeker laten zien dat je dit erfgoed niet altijd vanuit die ene traditionele invalshoek – religie – hoeft te benaderen. De samenwerking met Marjolijn van Heemstra is hiervan een geslaagd voorbeeld."*

Wouter Jaspers, coördinator museum: *"Als museum streven we ernaar om bijzonder erfgoed in de kijker te zetten. Voor onze tentoonstellingen halen we dan ook vaak objecten uit kerken en kloosters naar de museumzalen, die anders verborgen zouden blijven. Voor 'Blik op oneindig' is dit wonderwel gelukt. Zo zal de bezoeker enkele topstukken kunnen bewonderen zoals het Groot Antifonarium van Vorst, een 16de-eeuwse schoentrekker met scènes uit het scheppingsverhaal, een vier meter hoog schilderij van Jacob Van Oost uit Brugge, het Laatste Oordeel van Adriaan Moreels en Pieter van Boven."*

ZAALTEKSTEN EN REFLECTIES MARJOLIJN VAN HEEMSTRA

INTRO

Waar komen we vandaan? Wat doen we hier en waar gaan we naartoe? Het raadsel van onze oorsprong, de vraag naar de zin van het leven en het mysterie van onze eindbestemming: ze zijn zo oud als de mens. De antwoorden die we formuleren, geven ons houvast. Ze helpen om vat te krijgen op het onvatbare en grip op het ongrijpbare. Ze geven ons een plek binnen een oneindig veel groter kosmologisch verhaal.

'Blik op oneindig' onderzoekt hoe religie deze levensvragen benadert en de zingevende rol die religieus erfgoed daarin vervult. De objecten in deze tentoonstelling illustreren ons voortdurend verlangen om de wereld te begrijpen.

Al snel zal duidelijk worden dat de verklaringen die religie geeft, weer tot nieuwe vragen leiden. Want kunnen we wel grip krijgen op ons bestaan? En nog: willen we het mysterie eigenlijk wel ontrafelen? Op de audiotour filosofeert schrijfster Marjolijn van Heemstra hier graag met je over verder.

De tentoonstelling maakt deel uit van KNAL! Dit Leuvense stadsfestival belicht de verwondering van de mens over de kosmos en de verbeelding ervan.

ZAAL I: HET NIETS

REFLECTIE MARJOLIJN VAN HEEMSTRA

Het begin voor het begin. De toestand Waarin niets nog bestaat. Of beter gezegd: waarin alles bestaat maar nog niet los van elkaar. Dat de schepping scheppen was, is een misverstand, het was scheiden. Genesis is niet het scheppings- maar het scheidingsverhaal.

Licht en donker, water en land, alles werd uit elkaar getrokken, losgeweekt van dat ene grote.

Voor het begin is er dit: een beknopt donker waarin je, als je heel goed luistert, het ruizen hoort van mogelijkheden, van zeeën, sterren, horizonnen, en verder weg: van steden, trams, flatscreens en stekkers.

Dit is het niets vol alles. Een zinderende leegte, op het punt van breken.

Er is een scheppingsmythe waarin alles aanvangt met een vat vol licht. Een vat dat op een dag in stukken breekt en dat is het begin. Van tijd, van ons, van versplintering.

Volgens dit verhaal is de schepping niets dan ontelbaar scherven licht. En al die scherven hebben heimwee naar het vat waarin het licht één was.

Stel je voor, elk van ons een scherv van licht, met heimwee naar de ander. Elke ontmoeting tussen twee scherven een vermenigvuldiging van licht. Door de gebrokenheid, zegt dit verhaal, is onze wereld een verlangende wereld.

Maar als het begint met licht, begint het ook met duister, hoe kun je anders het licht observeren? Of was dit licht zo alomvattend dat het ook het donker droeg?

De oerflits verliep geruisloos, geluid verplaatst zich niet in de ruimte. Stel je voor, hoe de hele kosmos in een doodstille flits uiteenviel. Miljarden, miljarden scherven - en daartussen alle informatie die zich op een dag zou vormen tot dat ene losse mens dat nu hier in een kamer op het Noordelijk halfrond staat. Vol verwachting misschien, vol vragen of wie weet, verveling, vol buitenaardse bouwstoffen die via kometen en kosmische regens hun weg vonden naar de derde planeet van de zon.

Een mens onderweg van een begin naar een einde, van gebroken - naar heelheid of andersom. Een tijdelijk wonder in een heelal dat ons geen einde toont en alleen maar de suggestie van een begin. Een knal zonder geluid. Een flits waarmee één in alles uit elkaar viel.

ZAAL II: DE SCHEPPING

Waar komen wij vandaan? Twee scheppingsverhalen in Genesis, het eerste boek van de Bijbel, verklaren de eeuwenoude vraag naar het ontstaan van onze aarde en de mens. Het eerste hoofdstuk, Genesis 1, beschrijft de schepping van hemel en aarde. In zes dagen gaf God de aarde en de dieren vorm vanuit een leeg, donker en vormeloos niets. Op de laatste dag schiep Hij de mens. De zevende dag rustte Hij uit. Genesis 2 vertelt hoe God Adam en Eva creëerde in de hof van Eden. In religieuze voorstellingen vloeien de twee afzonderlijke hoofdstukken meestal samen.

De Bijbelse verhalen moesten het heelal en het bestaan van de mens verklaren. Dit gaf, en geeft, gelovigen een gevoel van orde, rust en bevestiging. God had immers gezegd dat "het goed was". De Bijbelse verklaring voor het ontstaan van de aarde en de mens plaatst zich binnen een lange traditie

van scheppingsverhalen. Verspreid over vele culturen en tijden werden er honderden scheppingsverhalen overgeleverd.

ZAAL III: DE SCHEPPING VAN DE MENS

Religie is een manier om de wereld te begrijpen en te ordenen. De scheppingsverhalen in Genesis roepen het beeld op van God die de oer-chaos omvormt tot een gestructureerde kosmos. Maar welke plek nemen wij hier als mens dan in?

In Genesis 1 lezen we dat God de mens scheidt op de zesde en laatste dag. Hij stelt Adam aan als heerser over de dieren. Genesis 2 draait de volgorde om; hier boetseert God een man uit de nog verdorde aardbodem. Hij plant voor Adam een tuin in Eden en voorziet hem van gezelschap, eerst door de schepping van de dieren, daarna door de creatie van Eva.

Over de verschillen tussen de twee teksten bestaat heel wat debat. Maar er zijn ook overeenkomsten. Beide teksten vertellen hoe God structuur aanbrengt. Hij vormt de wanorde om in een orde waarover de mens mag beschikken. Er is sprake van een verbintenis tussen God en de mensen.

REFLECTIE MARJOLIJN VAN HEEMSTRA

De schepper is de scheider en in het scheiden loert de hiërarchie. Rein, onrein, hoog en laag op een zelf bedachte ladder. Mens boven dier, man boven vrouw. Die neiging de wereld verticaal te beschouwen, alsof we niet in vertes leven, zij aan zij met wat ons zuurstof en warmte geeft.

Ik las laatst dat vissen niet bestaan. Wel de wezens die wij vissen noemen, maar niet de soort die ervoor bedacht werd. Jarenlang hadden wetenschappers gezwoegd in hun labs om al die onderwaterdieren hiërarchisch te ordenen. Van de zee een verzameling losse categorieën te maken. Gerangschikt van waardeloos naar waardevol. Zoals dat ook met mensen ging. Seksisme en de rassenleer. Van zacht naar hard, van wit naar zwart.

In de jaren tachtig van de vorige eeuw werd de theorie van de vissen als aparte soort onderuit gehaald. Vissen bleken niet te bestaan. Al die dieren onder water zijn maar sporadisch verwant en zeker niet tot één soort te bestempelen. De longvis staat vele malen dichterbij de mens dan bij de zalm.

In ons verlangen de chaos te bedwingen simplificeren we maar al te graag. Vergeten we de verborgen verwantschap tussen land en zee, de talloze schakeringen tussen man en vrouw en wit en zwart. Noem het de vloek van de ladder. De vloek van verticaal.

ZAAL IV: VAN ZONDEVAL NAAR ZONDVLOED

In het vervolg van Genesis blijkt dat het paradijs van korte duur was. De schepping van Adam en Eva wordt al gauw gevolgd door de zondeval. God geeft Adam en Eva de hof van Eden, maar verbiedt hen te eten van de boom van de kennis van goed en kwaad. Verleid door de slang, maken Adam en Eva de keuze om er toch van te eten. Ze worden door God vervloekt en verdreven uit het paradijs. Adam en Eva ploeteren door het aardse leven en krijgen twee zonen: Kaïn en Abel. Met de moord van Kaïn op Abel ontwikkelt de mensheid zich van kwaad naar erger. God straft de mens met een zondvloed.

Het verhaal van de zondvloed komt in verschillende culturen en religies terug. Deze verhalen spreken tot de verbeelding ook al is er geen historisch bewijs voor. Na de zondvloed belooft God aan Noach dat er nooit meer een zondvloed zal komen. Hij erkent dat het kwaad in de mens huist en Hij geeft de

regenboog als teken van het verbond tussen Hem en de aarde. De relatie tussen God en de mens is hersteld. Nadien verspreidt de mens zich over de aarde.

REFLECTIE MARJOLIJN VAN HEEMSTRA

De zondvloed, altijd weer die zondvloed. De Sumeriers, de Grieken, de Maori's, de Zoeloe's, de joden, de Kirati in Nepal; in elke cultuur drijft diezelfde mythe rond. Een mythe die misschien wel in feiten is geworteld, misschien begon als verslag van een werkelijke ramp en eindigde als verhaal. Een overlevering die al millennia meegaat, van generatie op generatie wordt herhaald.

Voor wie zich afvraagt waarom heeft de Hebreeuwse taal een antwoord.

Het Hebreeuwse woord voor ark, teva, betekent ook wel 'woord' en in het Ivriet heel specifiek: het literaire woord. God draagt Noach in Genesis op om de ark 300 el lang, 50 el breed en 30 el hoog te maken. In het Hebreeuws heeft elke letter een getalswaarde; de afmetingen van de ark zijn de waarden van deshin, denoenen delamed, dezelfde letters waarmee het woord lashongevormd wordt. Taal.

De afmetingen van de ark zijn dan dus de afmetingen van de taal, van het literaire woord. Het water in de Bijbel wordt vaak opgevat als een symbool voor de tijd. In het verhaal over Noach overspoelt en vernietigt de tijd het bestaan.

De geschiedenis wast ons weg, verdrinkt ons in de vergetelheid.

Maar in de ark zit van elke levende soort een paar aan boord, in de ark wordt de essentie van het leven bewaard. De ark (de taal, het woord) draagt die essentie - over de vernietigende tijd - de toekomst in, en behoedt ons zo voor vergetelheid.

Wie niet wil verdwijnen, wie contact wil met wie voor ons kwam moet de mythes dus herhalen. De essentie van het bestaan doorvertellen aan nieuwe generaties. Alleen zo blijven we drijven, door elkaar het verhaal te vertellen van oeroude mensen en dieren die een ramp overleefden, die ons vertellen dat het kan: je verzetten tegen de ondergang. Die een reddingslijn waarlangs we terug kunnen bewegen van nu naar toen en ook vooruit. Want zolang de mythe bestaat, zolang wij verhalen blijven vertellen, zal onze soort bestaan.

Van zondvloed, naar zondvloed, behoed door de taal.

ZAAL V: DRIEDELIG WERELDBEELD

In de zoektocht om de wereld en de kosmos beter te begrijpen, dringen zich nieuwe vragen op. Hoe ziet de wereld eruit? En wat is de verhouding tussen goed en kwaad? De kosmologie van de Bijbel krijgt vorm in een driedelig wereldbeeld. De hemel staat bovenaan, de aarde in het midden en daaronder komt de onderwereld.

Dit Bijbelse wereldbeeld plaatst zich binnen een lange traditie van gelijkaardige ideeën die we terugvinden in andere culturen en religies. Deze kosmologieën ontstonden in periodes dat de wetenschap nog niet zo ver stond. De mens zocht naar antwoorden op vraagstukken over de kosmos en zijn rol daarin.

Vandaag, onder invloed van de wetenschap en kritische lezingen van de Bijbel, wordt het Bijbelse wereldbeeld vooral gezien als tijdsbepaald en een manier van zingeving. Een kosmologie die de gelovige mens een plek geeft in een geheel dat zoveel groter is dan hemzelf.

REFLECTIE MARJOLIJN VAN HEEMSTRA

Onze eerste God was een boom. Nog voor we de zon vereerden, voorouders, zeeën en stenen, was er de boom. Heilig vanwege die dubbele beweging, omhoog naar de hemel, omlaag in de grond. Welk ander wezen groeit twee kanten op? Verenigt wormen en vogels? Schimmels en vleugels? Welk ander wezen is afhankelijk van zowel het licht als duisternis?

Waar hemel en hel gescheiden werden, daar werden bomen omgehakt.

Er moest onderscheid zijn, geen houten verbinding tussen het hoge en het lage. Geen brug die ons het idee zou kunnen geven dat de hemel ook maar enigszins bereikbaar is. Tussen goed en kwaad mocht niets bestaan.

Er tussen mocht niets bestaan. Nou ja, het vagevuur. Waar je mag wachten op het oordeel. Vlammen of een eeuwig zweven.

Er is onderzoek naar gedaan naar het ontstaan van vagevuur. Purgatory in het Engels, het blijkt een plek te zijn, een ruig stuk kust in Ierland, vol inkwarte grotten. Wie de grotten van Purgatory inging en er heelhuids uitkwam was schoon gewassen van alles wat hij of zij nog op de kerfstok had.

Het vagevuur was een concrete plaats. Tot de grotten vergeten werden, alleen het verhaal nog overbleef. Ook de hemel en hel hadden ooit geografische coördinaten. Er zijn kaarten van. De hel is De hemel. Plek werd verhaal, verhaal werd wapen in handen van de macht.

Het verhaal is voor veel van ons niet meer van invloed op ons leven. Wie vreest er nog voor vlammen, verlangt nog naar een poort?

De hel is nu gewoon weer terug op aarde. In kampen, branden, tussen puin. En de hemel? Die bevindt zich volgens moslims onder de voeten van je moeder.

ZAAL VI: (ON)EINDIG

Wij zijn eindig en vergankelijk. Al zolang als de mens zich bewust is van zijn bestaan, beseft hij de tijdelijkheid en nietigheid ervan. De mens is een minuscuul deeltje binnen een veel groter heelal. Het beeld van de mens als microkosmos binnen een oneindige macrokosmos keert met regelmaat terug in de christelijke beeldtaal.

Oog in oog met onze eigen sterfelijkheid, wordt onze vergankelijkheid pas echt tastbaar. In tijden van armoede, hongersnood, kindersterfte, ziekte of oorlog was en is de dood nooit ver weg. Rijk of arm, niemand zal aan de dood kunnen ontsnappen en hij kan ook op elk moment toeslaan. Niet toevallig is de dood alomtegenwoordig in de christelijke kunst. Allegorische voorstellingen, doodshoofdjes en zelfs hele skeletten veroveren miniaturen, schilderijen, grafzerken, bidprentjes en gebruiksvoorwerpen.

REFLECTIE MARJOLIJN VAN HEEMSTRA

Je leeft dus je sterft. De dood: onze grootste zekerheid en grootste angst. Alles gaat altijd over hoe te leven. Maar hoe te sterven? Zonder meteen daarna weer op te staan. Echt te sterven, verdwijnen, vergaan. Niemand weet hoe zoiets moet.

Dus houden we ons bezig met leven na ons leven, de verlenging, de erfenis, het verhaal dat we worden. We oefenen, in ontelbaar razendsnelle stories en verslagen leggen we vast wat we hopen te zijn en te blijven. Kijk mij, kijk mij. Hoe meer hartjes en duimen hoe groter de bevestiging dat je bestaat. Hoe meer volgers hoe groter het verzet tegen verdwijnen. Een middelvinger naar de sterfelijkheid.

In het boek 'Five regrets of the dying' vertellen mensen op hun sterfbed waar ze spijt van hadden in dit leven. Op nummer 1: teveel gedaan wat anderen van mij verwachtten. Je kunt zeggen wat je wilt van de profeten maar ze volgden hun eigen weg. En misschien is dat iets waarin ze altijd nog het volgen waard zijn. De radicale keuzes, het vertrouwen in een eigen verhaal. Ongeacht likes en shares. Ongeacht het aantal volgers. Jezus had er twaalf.

We sterven nu eenmaal dus moeten we leven. En er valt misschien een voorbeeld te nemen aan de leiders zonder volgers. Niet per se aan hun boodschap maar wel aan de moed die nodig is om af te wijken, een spoor uit te zetten dat geen gelijke kent.

ZAAL VII: LEVEN NA DE DOOD

Kunnen we ontsnappen aan de eindigheid? De dood is binnen het christendom niet het eindstation, maar enkel de grenshalte tussen de aarde en het hiernamaals. De middeleeuwse mens had dan ook geen angst voor de dood op zich. Meer nog: de dood werd net als een verlossing gezien van het harde, aardse leven. Wél was de mens bang om onvoorbereid door een plotselinge dood te worden verrast. Voorstellingen van de dood in de religieuze kunst dienden als herinnering en waarschuwing. Om te ontsnappen aan hel en vagevuur en in de hemel terecht te komen, werd de mens aangespoord tot een vroom en godvruchtig leven.

Verschillende religies kennen hun eigen versie van een leven na de dood. Zo geven ze de onvermijdelijke eindigheid van het mensenleven een uitweg. Tegelijk is het ook een doel om tijdens het leven voor ogen te houden. Want alleen als je 'goed' leeft, kom je er terecht. Zo worden de hemel en haar varianten kosmologische verlengstukken die betekenis geven aan het menselijke leven. Want wat is anders de zin van het menselijke bestaan?"

ZAAL VIII: HET HEMELS PARADIJS

Na een 'goed' leven en eventuele zuivering in het vagevuur, wacht de hemelpoort. Daarachter ligt de hemel, omschreven als de hof van Eden, het hemels paradijs, de stad Gods, ... Maar hoe ziet de hemel eruit, en wat staat je precies te wachten?

De Bijbel omschrijft de hemel als een koepel of een gewelf, maar ook als een doek die door God wordt opgespannen, een tent die door Hem wordt opgezet of een boekrol die wordt uitgerold. Er wonen engelen, hemelse legerscharen, of er zijn simpelweg de sterren. Christelijke geschriften borduren hierop voort: het is een idyllische tuin, met kabbelende rivieren, de mooiste bloemen, de zoetste geuren en de heerlijkste vruchten. Of het is een gouden stad, met prachtige torens en poorten, versierd met kostbare edelstenen.

In religieuze voorstellingen krijgen de wildste fantasieën over de hemel vorm. Het hiernamaals wordt een rijk van overvloed, een lustoord voor de zintuigen. Hoe ziet jouw hemel eruit? Misschien is het er altijd lente, ben je er eeuwig jong of eet je er rijstebrij met een gouden lepeltje ...

REFLECTIE MARJOLIJN VAN HEEMSTRA

Als er een begin is, is er ook een einde. En iets na het einde. Ik stel het me voor als de waarnemingshorizon van een zwart gat, het gebied rond de grenzen van het gat. Wat achter die horizon verdwijnt is voor ons niet waar te nemen. Het is verloren in een veld, in een afwezigheid van tijd en ruimte die wij niet kunnen duiden.

Verloren in het tegenovergestelde van bestaan. Verloren in afwezigheid. Een aanwezige afwezigheid. Zichtbaar gemaakt door die ring van de waarnemingshorizon.

Er is een manier om God te beschrijven aan de hand van wat God niet is. Het idee is dat je iets ook kunt leren kennen door heel precies in kaart te brengen wat het niet is, door de contouren van de afwezigheid te volgen. God is niet de wereld. God is niet de tijd. Niet de ruimte. Niet de mens of de zee of de kosmos.

Door één voor één op te noemen wat God niet is ontstaat er een vorm rond de leegte. Een waarnemingshorizon.

En wij zijn de massa die een leven lang naar het gat wordt toe getrokken. De zwaartekracht is onweerstaanbaar. Daar gaan we, in steeds kleinere cirkels, we zien anderen verdwijnen. En het is nooit als in de films. Er is geen muziek, er zijn maar zelden mooie laatste woorden, soms wordt er nog iets goed gemaakt, maar veel vaker niet. Meestal is het onopmerkelijk, vlug en afschuwelijk terloops. Alsof iemand van een zonnige plek plotseling in de schaduw stapt - weg.

Of niet. Aanwezig in iets voorbij de grens van ons begrijpen. In niets. In Afwezigheid.

MUSEUMONTHAAL

In het onthaal van het museum staat **Het Multiversum van Patrick Van Caeckenbergh** (2020). Dit werk bestaat uit een automaat gevuld met 107 genummerde plastic capsules met daarin een zelf ontworpen kauwgombal met bijsluiter. Het werk combineert een haptische micro-ervaring met een kosmisch macro-perspectief. Elk van de door de kunstenaar ontworpen kauwgomballen vormt een unieke simulatie van de planetaire schoonheid en magie die ons omringt. Tegelijk confronteren ze ons met onze antropocentrische, destructieve benadering van de schepping, de natuur. Onze menselijke drang te beheersen, bevatten, controleren, en de weerbots, het falen erin, en misschien ook de utopie ervan. Net zoals een kauwgombal stroperig wordt en aversieve prikkels oproept als je er te lang op blijft kauwen. Of een die ontploft in je gezicht.

TENTOONGESTELDE WERKEN EN BRUIKLENEN

ZAAL II: DE SCHEPPING

Juliaan Van Gaver

Groot Antifonarium van Vorst

perkament – 1500-1502

Collectie religieuze instelling

Sjabbatkleed

linnen – 1875-1900

Amsterdam, Joods Historisch Museum

Zonnemonstrans met God de Vader als Schepper

zilver, koper – 1863

Sint-Truiden, Museum De Mindere

Shiva Lingam

brons

Antwerpen, Museum Aan de Stroom (MAS)

ZAAL III: DE SCHEPPING VAN DE MENS

Schoentrekker met scènes uit het scheppingsverhaal

hoorn – 1596

Tongerlo, Abdij van Tongerlo

Vincent De Beauvais

Speculum naturale

perkament – ca. 1280

Doornik, Bisschoppelijk seminarie

Jean de Stavelot

Speculum humanae Salvationis

perkament – 14de eeuw

Brussel, Koninklijke Bibliotheek van België

Speculum humanae Salvationis

perkament – ca. 1390

Brussel, Koninklijke Bibliotheek van België

Koorkap met scènes van de zondeval

zijde, vlas, metaaldraad – 1500-1550

Hoogede, Sint-Amanduskerk

ZAAL IV: VAN ZONDEVAL NAAR ZONDVLOED

Volksprent 'Les premiers hommes'

papier – 1918-1940

Gent, Huis van Alijn

Bijbels kwartetspel

karton

Turnhout, Nationaal Museum van de Speelkaart

Schoolprent 'God heeft alles geschapen'

papier – 1ste helft 20ste eeuw
Privécollectie

Beloningsprentje

papier – ca. 1942-1948
Utrecht, Museum Catharijneconvent

Wijwatervat

biscuit
Leuven, PARCUM

Jacob Van Oost

De wereld door Christus verlost

olieverf op doek – 17de eeuw
Brugge, Sint-Gilliskerk

ZAAL V: DRIEDELIG WERELDBEELD

Het Laatste Oordeel

olieverf op paneel – 1551-1600
Zoutleeuw, Sint-Leonarduskerk

Thomas Fuller

Geografische kaart

papier – 1650
Brussel, Joods Museum van België

Manuscript met Johannes op Patmos en zevenkoppig monster

perkament – 1501-1510
Brugge, Sint-Andriesabdij

Aurelius Augustinus Hipponensis

De civitate Dei

1451-1500
Brugge, Openbare Bibliotheek

Matthias Berckmans

Val van de opstandige engelen

olieverf op doek – 1643
Lier, Sint-Gummaruskerk

Codex Aldenburgensis met grondplan van de stad Jeruzalem

perkament – 1458
Brugge, Grootseminarie

Manuscript met Mekka als middelpunt van de aarde

Leiden, Universiteitsbibliotheek

Jan Bartholomeus

Hemelvaart van Christus

olieverf op paneel – 1640-1641
Nieuwmunster, Sint-Bartholomeuskerk

Verrijzenisicoon met neerdaling van Christus ter helle

messaging, email – ca. 1795-1805
Turnhout, Taxandriamuseum

Afdruk van de sandalen van de profeet Mohammed

ca. 1631

Leiden, Universiteitsbibliotheek

ZAAL VI: (ON)EINDIG

Christus als Salvator Mundi

olieverf op paneel – 1500-1509

Utrecht, Museum Catharijneconvent

Heures à l'usage de Rome

perkament – 1509

Collectie religieuze instelling

Getijdenboek ten gebruike van Besançon

perkament – Zuidelijke Nederlanden, 1470

Brugge, Openbare Bibliotheek

Ne scio quando (Weet niet wanneer)

olieverf op doek – Zuidelijke Nederlanden, 17de eeuw

Leuven, PARCUM – collectie vzw Gesticht der Dochters van Maria, Willebroek

Jezuskind met kruis en symbolen van de dood

hout – 16de eeuw

Sint-Truiden, Museum De Mindere

Tweezijdige doodshoofdjes

ivoor – Vlaanderen, 18de-19de eeuw

Brugge, Zwartzusters van Bethel van Brugge

Gebedsprentje Memento Mori

perkament – 18de eeuw

Sint-Truiden, Museum De Mindere

Allegorie op de dood

olieverf op paneel – Antwerpen, ca. 1580-1600

Heverlee, Abdij van Park

ZAAL VII: LEVEN NA DE DOOD

Adriaan Moreels en Pieter van Boven

Het Laatste Oordeel

olieverf op paneel – Vlaanderen, 1500-1526

Geraardsbergen, Stad Geraardsbergen

Shofar

ramshoorn – 20ste eeuw

Brussel, Joods Museum van Brussel

Boeddhistische Thangka

acrylverf op textiel – Tibet, 1960

Wilrijk, Museum religieuze kunst en etnografica

Sterfbed van een rechtvaardige

olieverf op paneel – Nederland, 1600-1649

Utrecht, Museum Catharijneconvent

Collecteschaal

koper, hout – 18de eeuw
Schorisse, Sint-Petruskerk

Geestelijke loterij

papier – België, ca. 1900
Leuven, PARCUM

Klisterpuit of doospuit voor het dopen van het ongeboren kind

metaal
Gent, Huis van Alijn

Petrussleutel, pelgrimsteken uit Rome

tin-loodlegering – Rome, 1400-1509
Utrecht, Museum Catharijneconvent

F. Biénez (drukker)**Koningrijk der Hemelen, Evangeliesche Reispas voor den Christen**

papier – Brussel, 1854
Utrecht, Museum Catharijneconvent

Volksprent 'La petite Julie au paradis'

papier, lithografie - 1902-1907
Gent, Huis van Alijn

Scapulier Onze-Lieve-Vrouw van de berg Karmel

textiel, papier
Heverlee, Cultureel erfgoed annuntiaten Heverlee

Medaille

koper en koperlegering
Leuven, PARCUM – collectie zusters karmelietessen, Kortrijk

ZAAL VIII: HET HEMELS PARADIJS

De Hemelse Poort

olieverf op doek – 17de eeuw
Dendermonde, Onze-Lieve-Vrouwekerk

Devotieprent met de Hemelvaart van Christus

papier
Leuven, KADOC-KU Leuven

Plattegrond van de Hemelvaatskerk

papier – ca. 1782
Antwerpen, Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience

Foto van een hemelgat

Onze-Lieve-Vrouwekerk, Aarschot
© Cédric Verhelst

ONTHAAL

Patrick Van Caeckenbergh**Het Multiversum**

automaat met 107 kauwgomballen – 2020

In opdracht van het Frans Masereel Centrum, als onderdeel van het project *Solitude* (2020-2021)

PRAKTISCHE INFORMATIE

BLIK OP ONEINDIG

15 OKTOBER 2021 - 16 JANUARI 2022

PARCUM

Abdij van Park 7
3001 Leuven
016 27 44 80
bezoek@parcum.be

OPENINGSUREN

Dinsdag - zondag: 10 uur - 17 uur
Maandag en feestdagen: gesloten

OPENINGSWEEKEND KNAL!

15 oktober 2021: 18.30 uur - 22 uur
16 & 17 oktober 2021: 10 uur - 22 uur

Inkom aan halve prijs

NOCTURNES

28 oktober 2021, 25 november 2021, 30 december 2021: 17 uur - 21 uur

TICKETS

Standaard: € 12
Kortinghouder: € 10
- 18 jaar: € 7
- 12 jaar, museumPass, ICOM: gratis
Reserveren is verplicht via www.parcum.be, maximum 15 personen per tijdslot.

Met het ticket voor 'Blik op oneindig' krijg je ook toegang tot de vaste collectiepresentatie van PARCUM en de pas gerestaureerde historische ruimtes van Abdij van Park.

RONDLEIDINGEN

- > Duur: 1,5 uur
- > Prijs: 14 euro p/p (incl. gids en toegang)
- > Min. 10 en max. 15 deelnemers per gids
- > Beschikbaar in Nederlands, Frans, Engels en Duits
- > Reserveer min. 2 weken op voorhand via bezoek@parcum.be of 016 27 44 80

OVER PARCUM

Bij PARCUM vinden we dat religieus erfgoed een inspiratiebron en uitnodiging tot dialoog kan zijn voor iedereen.

In het museum ontdek je de collectie religieus erfgoed van PARCUM en maak je kennismaken met de geschiedenis en de collectie van de Abdij van Park. Je ontdekt er ook tijdelijke thematentoonstellingen op het kruispunt van religie, kunst en cultuur. Vaak met nooit eerder getoond erfgoed uit kerken, abdijen en kloosters. Bijzondere aandacht gaat naar dialoog in de multireligieuze en superdiverse samenleving van vandaag.

PARCUM is een initiatief van de Vlaamse bisdommen, de Stad Leuven en de KU Leuven, met steun van de Vlaamse overheid.

PERSCONTACT

Curator

Liesbet Kusters

016 40 60 73

liesbet.kusters@parcum.be

Perscontact

Wouter Jaspers

0476 35 08 41

wouter.jaspers@parcum.be

Persfoto's

Op www.flickr.com/photos/parcum kan je een selectie aan afbeeldingen downloaden. Op aanvraag kunnen ook andere afbeeldingen ter beschikking gesteld worden. Gelieve de bijhorende credits te vermelden.